

2018

Ondersteuningsprofiel het Baken

Hermien Bakker

Het Baken

1-10-2018

Ondersteuningsprofiel van basisschool Het Baken te Wieringerwerf, onderdeel van Stichting Kopwerk. Scholengroep Wieringermeer.

1. Functie van het ondersteuningsprofiel

In het ondersteuningsprofiel beschrijft de school haar mogelijkheden om leerlingen te ondersteunen wanneer het regulier aanbod van de school onvoldoende aansluit bij de ontwikkeling van de leerling. In het ondersteuningsprofiel zijn de daarvoor relevante gegevens opgenomen zodat voor ouders, samenwerkingsverband en de overige scholen van de onderwijsgroep de mogelijkheden van de school duidelijk zijn. Het ondersteuningsprofiel maakt een onderscheid in basisondersteuning en extra ondersteuning. De basisondersteuning ligt bij voorkeur bij alle scholen op een gelijk niveau. Afspraken over een minimumniveau worden in het samenwerkingsverband gemaakt en gelden voor alle scholen. Extra ondersteuning kan per school verschillen. Bij extra ondersteuning gaat het om specifieke kwaliteiten van de school gericht op leerlingen die deze vorm van ondersteuning vragen. Extra ondersteuning vertaalt zich in arrangementen die de school kan bieden en waarvoor doorgaans extra middelen worden ingezet. Arrangementen kunnen deels structureel deel uitmaken van het ondersteuningsaanbod en deels een tijdelijk karakter hebben. Een arrangement geeft aan:

- welke deskundigheid wordt ingezet
- de tijd die beschikbaar is
- het programma dat uitgevoerd wordt en de gebruikte materialen
- het mogelijke specifieke gebruik van het schoolgebouw
- samenwerking met ouders, onderwijs en mogelijke ketenpartners.

Het ondersteuningsprofiel geeft eveneens informatie over de basiskwaliteit van de school. Daarom is het oordeel van de inspectie over deze basiskwaliteit opgenomen in het ondersteuningsprofiel. Het ondersteuningsprofiel van de school vormt voor ouders een houvast bij schoolkeuze en voor de scholen/besturen een houvast bij de toelating van leerlingen en het vinden van de meest geschikte plek voor een leerling.

De inhoud van dit schoolondersteuningsprofiel (SOP) bestaat uit:

- gegevens van de school
- karakteristiek en onderwijsvisie van de school
- kengetallen
- oordeel van de onderwijsinspectie
- organisatie van de ondersteuning
- ondersteuning sociaal emotionele ontwikkeling
- ondersteuning lezen en spelling
- ondersteuning rekenen en wiskunde
- grenzen aan ondersteuning
- professionalisering

2. Gegevens van basisschool Het Baken te Wieringerwerf.

Directeur: Freek Steeman
Tel. : 0227-603466
E-mail : baken@kopwerk.nl
Website school: www.pcbhetbaken.nl
Website stichting: www.kopwerk.nl

3. Karakteristiek en onderwijsvisie van de school

Het Baken maakt deel uit van Stichting Kopwerk, die 25 protestants christelijke basisscholen aanstuurt in noordelijk Noord-Holland. De school staat in de oude kern van het dorp Wieringerwerf en is vanuit de verschillende wijken van het dorp goed bereikbaar. Alle groepen zijn op hetzelfde adres gehuisvest. De school is in 2006-2007 grondig gerenoveerd. We beschikken over een goed geoutilleerd gebouw, dat toegankelijk is voor mindervaliden en een invalidetoilet heeft.

Missie Wij geven onderwijs waarbij ieder telt en elk kind uitgedaagd en begeleid wordt om zich persoonlijk optimaal te ontwikkelen en tegelijkertijd aandacht te houden voor het 'samen'.

Visie Vanuit op christelijke traditie gebaseerde waarden, leren we de kinderen omgaan met verantwoordelijkheid en autonomie. Initiatief, zelfstandigheid en verantwoordelijkheid worden dus gestimuleerd. Dit is terug te vinden in het werk van alle dag, o.a. in het werken met dag- en weektaken en in het houden van presentaties. Vanuit dezelfde waarden leren we de kinderen op respectvolle manier omgaan met elkaar en anderen. We hechten dan ook waarde aan samenwerken en aan het houden van vieringen. Bij begeleiding tot optimale ontwikkeling is een goede relatie, waarbij het kind serieus genomen wordt, voorwaarde. We nemen het kind dan ook serieus, werkend aan het zich aanvaard weten van het kind. In de uitdaging en begeleiding tot optimale ontwikkeling hebben we hoge verwachtingen van het kind en werken we opbrengstgericht, ermee rekening houdend dat kinderen verschillende leerstijlen en leerbehoeften hebben.

De missie van al onze kinderen en kernwaarden

De missie voor al onze kinderen is: "het Baken, ieder kind is uniek"

Onze kernwaarden zijn:

- veiligheid: 'een persoonlijke ontwikkeling, in harmonie met anderen'
- vertrouwen: 'omdat we je kennen en weten wat je kunt'
- verantwoordelijkheid: 'eigen keuzes kunnen maken en verantwoording hiervoor nemen'
- respect: 'jezelf en de ander leren respecteren'
- openheid: 'zeggen wat je doet, en doen wat je zegt'
- creativiteit: 'denken in oplossingen'

Uniek onderwijs

Om de kwaliteit van het onderwijs op onze school duurzaam te verbeteren, waarbij we ook antwoord geven op de veranderingen van het leren, zijn we in schooljaar 2015/2016 stapsgewijs begonnen met de introductie van Uniek Onderwijs.

Uniek Onderwijs vatten we als volgt samen:

Werken aan persoonlijke leerdoelen, waarbij uitdaging is en instructie op maat. Kinderen leren van en met elkaar en vormen hierbij hun eigen portfolio.

Uniek Onderwijs houdt dus in, dat wij het onderwijs gaan afstemmen op de niveaus van de leerlingen. We stimuleren kinderen op hun eigen niveau deel te nemen aan het onderwijsproces,

waardoor zij meer betrokken zijn op wat zij leren. Geen kind komt in een uitzonderingspositie terecht, omdat het bijvoorbeeld niet helemaal mee kan komen of de lesstof juist al beheerst. Het leren wordt voor de leerlingen daardoor interessanter en biedt meer uitdaging.

Uniek Onderwijs is een flexibel concept dat meer ruimte geeft aan onderwijs op maat, voor zowel “flex” kinderen als kinderen die meer ondersteuning nodig hebben. Het sluit aan bij de ontwikkeling van de 21st century skills. En het geeft ons als school flexibiliteit bij de groepsindelingen. Uniek Onderwijs past dus in een situatie met zowel kleine als grote jaargroepen.

We werken met een indeling van de leerlingen in ‘units’ in plaats van in leeftijdsgroepen. De units bestaan uit verschillende leeftijdsgroepen en vormen de basisgroep van de leerlingen. Daarnaast zijn de units onderverdeeld in niveaugroepen. Kinderen die extra uitdaging nodig hebben zitten bij elkaar, kinderen die extra instructie of ondersteuning nodig hebben zitten ook bij elkaar. Vaak zullen kinderen van dezelfde leeftijd bij elkaar geplaatst worden, maar als de onderwijsbehoefte van de kinderen erom vraagt kunnen ook kinderen van verschillende leeftijden in één groep komen.

De indeling in units ziet er zo uit:

Unit onderbouw: groep 1-2-3

Unit middenbouw: groep 4-5

Unit bovenbouw: groep 6-7-8

Met deze indeling in basisgroepen en niveaugroepen kunnen we: De zorg voor de leerlingen goed structureren. De onderwijskwaliteit verbeteren door de instructie beter af te stemmen op het niveau van het kind. Ruimte bieden aan de ontwikkeling van de 21st century skills.

Het werken in units heeft diverse voordelen, waaronder: Het geeft de mogelijkheid tot een flexibele groepsindeling. Hiermee kunnen we tegemoet komen aan verschillen tussen leerlingen. Doordat kinderen van verschillende leeftijden en met verschillende talenten samenwerken, leren zij van elkaar. “Meerdere ogen” volgen dagelijks de kinderen. De leerkrachten en onderwijsassistent die samenwerken binnen een unit kunnen gebruik maken van elkaars kwaliteiten.

Met ingang van het schooljaar 2016-2017 werken we met Snappet. Dat betekent dat alle kinderen vanaf groep 4 een tablet hebben, waarop de lesstofverwerking plaatsvindt. De instructies blijven gegeven worden door de leerkrachten. Deze blijven “onvervangbaar”.

4. Kengetallen

	01-10-2015	01-10-2016	01-10-2017	01-10-2018
Leerlingenaantallen	109	85	75	72
Gewichtenleerlingen 0,3	4	4	4	2
Gewichtenleerlingen 1,2	1	0	1	0
Verwijzingen	0	0	0	0
-SBO	0	1	0	0
-SO	2	1	1	0
-PK	0	0	0	0
-Eureka				

5. Oordeel van de onderwijsinspectie

Juni 2017

Kwaliteit

Wij kennen aan de pcb Het Baken het basisarrangement toe. De kwaliteit van het onderwijs is weer voldoende. Dit betekent dat de school niet langer onder intensief toezicht valt.

Belangrijkste bevindingen

Wij hebben waardering voor de resultaten die door het team (inclusief de interim directeur en intern begeleider) van Het Baken zijn behaald. In korte tijd hebben zij stevige stappen gemaakt die hebben geleid tot een duidelijke verbetering van de kwaliteit van het onderwijs op de school. Dit heeft geresulteerd in voldoende eindresultaten. Ook onderdelen van de afstemming, begeleiding, zorg en kwaliteitszorg die in oktober 2016 nog als onvoldoende zijn beoordeeld, beoordelen wij nu als voldoende. Het is van belang dat Het Baken de verworven kwaliteit nu goed borgt en gestructureerd blijft werken aan verdere kwaliteitsverbetering.

6. Organisatie van de ondersteuning

Klasse- of groepsniveau

Op Het Baken werken we met didactische groepsoverzichten en groepsplannen. Binnen de groepsplannen houden we oog voor het individuele kind en richt de zorg zich op meerdere typen leerlingen. In het groepsplan houden we elk kind goed in de gaten en kijken we naar welke onderwijsbehoeften het kind heeft. Ook de kinderen die eerst onvoldoende scoorden en nu wel goed scoren omdat ze extra begeleiding krijgen, blijven we goed in de gaten houden. We verdelen de kinderen in drie groepen: kinderen die instructie onafhankelijk zijn, kinderen die instructie gevoelig zijn en kinderen die instructieafhankelijk zijn.

De leerkracht, eventueel samen met de intern begeleider, organiseert indien nodig extra ondersteuning in de klas of op school. Daarvoor is een onderwijsassistent of leerkracht beschikbaar. De eigen leerkracht informeert de ouders.

Schoolniveau

Vanaf dit niveau worden de ouders/verzorgers intensief betrokken bij de ondersteuning die het kind nodig heeft. Het gaat nu om meer complexe ondersteuningsvragen waarbij eventueel deskundigen van buiten betrokken worden. De in te zetten ondersteuning bespreken we in ons zorgteam en leggen we vast.

Scholengroepniveau

Wanneer extra ondersteuning, die de school niet alleen kan bieden, noodzakelijk lijkt, vragen we op basis van onze inspanningen een "arrangement" aan bij het ondersteuningsteam (OTG) van de scholengroep. Bij toekenning van een arrangement voor extra ondersteuning, kan die zowel op de eigen school als op een andere school worden geboden. Ook in deze fase blijven ouders direct betrokken.

Samenwerkingsverbandniveau

Wanneer plaatsing op een school voor speciaal basisonderwijs, speciaal onderwijs of op de plusvoorziening van het samenwerkingsverband aan de orde lijkt, dienen we deze aanvraag weer in overleg met de ouders in, bij het CTO (Centrale Toelaatbaarheid Onderwijsvoorzieningen). Het CTO

geeft een toelaatbaarheidsverklaring af die nodig is voor een plaatsing op een van deze voorzieningen.

Wanneer we tot de conclusie komen dat plaatsing op Het Baken niet (meer) mogelijk is, gaan we samen met de ouders op zoek naar een beter alternatief in de regio. De school neemt hierbij het initiatief en zal alle stappen met de ouders communiceren. Voor meer informatie verwijzen wij naar hoofdstuk 4 van de schoolgids.

7. Ondersteuning Sociaal Emotionele Ontwikkeling

7.1 Basiskwaliteit

Omdat wij de ontwikkeling van kinderen op sociaal emotioneel vlak belangrijk vinden, zijn de leerkrachten opgeleid tot 'Kanjertrainer'. De Kanjertraining heeft een degelijke oplossing ontwikkeld voor sociale problematieken zoals die zich voordoen in het onderwijs. Iedere dag biedt nieuwe kansen om als 'kanjers' met elkaar om te gaan. De Kanjermethode leert ons in onze eigen spiegel te kijken en ook te kijken naar elkaar en de verschillen te respecteren.

7.2 Basisondersteuning

De basisondersteuning bestaat op Het Baken uit aandacht voor ieder kind in de kanjertraining. Kinderen die opvallen op onderstaande punten kunnen we standaard begeleiden. Deze begeleiding proberen we steeds zo goed mogelijk af te stemmen op de specifieke ondersteuningsbehoeften van het kind. Tevens wordt deze begeleiding altijd zo goed mogelijk afgestemd met de ouders en moet het arrangement passen binnen de mogelijkheden van de school. Op dit moment kunnen wij de volgende ondersteuning realiseren:

- Pestgedrag: herkennen, aanpak via kanjertraining
- Faalangst: herkennen en ondersteuning middels persoonlijke gesprekken met het kind
- "Flex" werkers: signaleren, aansluiten bij ontwikkelbehoeften in de klas, (eventuele plaatsing in externe plusklas)

7.3 Extra ondersteuning

Wanneer kinderen door een bepaalde oorzaak zich niet of trager ontwikkelen op het sociaal emotionele gebied, al dan niet als gevolg van een aanwijsbare aangetoonde oorzaak als ADHD, autisme gerelateerde stoornissen of iets anders, dan wordt hierin specifieke begeleiding van de leerkrachten gevraagd. In dit geval hebben kinderen behoefte aan meer specialistische ondersteuning. Indien we dat signaleren, kijken we naar welke ondersteuning nodig is. In overleg met het ondersteuningsteam van de scholengroep (OTG) wordt gekeken of er deskundige formatie en/of middelen ter beschikking kunnen worden gesteld om tot een behandelplan met duidelijke werkdoelen te komen. - ADHD: signalen herkennen, opstellen begeleidingsplan, structurele aanpak in de klas, eventueel met externe ondersteuning - ASS: signalen herkennen, bieden van veiligheid en vaste structuur in de klas.

8. Ondersteuning lezen en spelling

8.1 Basiskwaliteit

Op het Baken besteden we veel tijd en aandacht aan het leesonderwijs. Dit gebeurt in een doorgaande lijn op gebied van technisch en begrijpend lezen. In groep 1-2 worden voorbereidende activiteiten gedaan en in groep 3 wordt begonnen met het leren lezen. Dit doen we met de methode Veilig Leren Lezen. Halverwege groep 3 starten de kinderen met vernieuwd niveaulezen. Iedere morgen wordt in de hele school twintig minuten stil en op niveau gelezen. Hierbij wordt ook regelmatig aandacht besteed aan inhoud van boeken middels boekbesprekingen om de leesmotivatie te vergroten. Vanaf groep 4 wordt middels de klappers van Vloeiend en Vlot van de methode Estafette veel aandacht besteed aan het Voortgezet Technisch lezen. Ook komt er steeds meer aandacht voor begrijpend (en studerend) lezen. Dit gebeurt vanaf groep 4 met de methode Nieuwsbegrip XL. Deze methode verbindt de actualiteiten met begrijpend lezen.

8.2 Basisondersteuning

De basiskwaliteit van de school is van voldoende niveau om de meeste leerlingen een ruim voldoende leesvaardigheid te laten behalen. Voor het toetsen op deze vakgebieden maken we gebruik van de methode-gebonden toetsen en het Cito-leerlingvolgsysteem. Door deze toetsen en door middel van observaties is te volgen of een leerling zich voldoende ontwikkelt. Wanneer de leesontwikkeling van een leerling trager verloopt, krijgt deze verlengde, intensievere instructie. Verloopt de leesontwikkeling vlotter, dan kan het aanbod worden aangepast aan het niveau van het kind.

8.3 Extra ondersteuning

Voor leerlingen die ondanks de basisondersteuning onvoldoende ontwikkeling laten zien op het gebied van lezen treffen we extra maatregelen. Drie keer per week krijgt de leerling extra ondersteuning van de eigen leerkracht met behulp van de materialen van Ralfi en/of Connect. Dit traject bestaat uit twee periodes van twaalf weken. Deze begeleiding wordt vastgelegd in een handelingsplan. Blijkt dat een leerling onvoldoende vooruitgang boekt, dan kan worden overgegaan tot het samenstellen van een leesdossier waarmee ouders zich tot een bevoegd instituut voor onderzoek naar dyslexie kunnen wenden. Afhankelijk van de mate van de leesstoornis kan er sprake zijn van een tijdelijk behandeltraject buiten de school.

9. Ondersteuning rekenen en wiskunde

Basiskwaliteit

Ook het rekenonderwijs krijgt veel aandacht op Het Baken. In de kleutergroepen werken we met dagelijkse observaties en met hulp van een leerlingvolgsysteem volgen we de ontwikkeling van jonge kinderen. We sluiten aan bij de onderwijsbehoeften door een weloverwogen aanbod van activiteiten. We hebben een beredeneerd aanbod van rekenactiviteiten, vanuit de methode kleuterplein. Vanaf groep 3 werken we met de methode Pluspunt 3. De oefenvormen zijn speels en gevarieerd, de vormgeving is leuk en eigentijds. Dat motiveert kinderen. Tegelijkertijd is Pluspunt een heel duidelijke methode die kinderen leert rekenen via een zorgvuldige, stapsgewijze opbouw van de lesstof met veel oefening en herhaling. De methode biedt praktische differentiatie op 3 niveaus en de referentieniveaus 1F en 1S zijn volledig verwerkt. De kinderen werken dus in 3 niveaus waarbij de leerkracht specifieke instructie en verwerking geeft. Na ieder blok wordt door middel van een toets

gekeken of de stof wordt beheerst. Afhankelijk van de uitslag krijgen de leerlingen gerichte oefeningen, al dan niet met extra instructie, die aansluiten bij hun niveau.

9.2 Basisondersteuning

De reguliere basisondersteuning bij het rekenonderwijs bestaat uit het structureel werken op 3 niveaus, aangevuld met aparte leerlijnen voor kinderen die extra ondersteuning nodig hebben. Extra oefenstof, extra instructie aan de instructietafel of juist extra uitdagende opdrachten stimuleren de kinderen om zich verder te ontwikkelen. In veel gevallen wordt de Intern begeleider gevraagd om mee te denken over de meest effectieve aanpak voor de leerling.

9.3 Extra ondersteuning

Wanneer over een periode van zes maanden een leerling onvoldoende baat heeft bij het afgestemde aanbod (op basis van de methode) is aanvullend (intern) diagnostisch onderzoek nodig om de aard van de problemen beter in kaart te brengen. Vaak wijst dit onderzoek uit dat de leerling in een of meer leerlijnen hiaten heeft of dat te snel is overgestapt naar een te hoog abstractieniveau. Het is belangrijk vast te stellen of er sprake is van een automatiseringsprobleem of een begripsprobleem. Begrip is vereist, voordat automatisering zich duurzaam ontwikkelt. Wanneer de bron van de problemen is vastgesteld kan met behulp van een individueel arrangement gewerkt worden aan ontbrekende of zwakke schakels in de verschillende leerlijnen. Voor een deel kan gebruik gemaakt worden van onderdelen van de gebruikte methode. We zetten als het ware een stap terug en nemen een deel van de leerlijn nogmaals door. Ook staan hulpmaterialen als Maatwerk ter beschikking om tijdelijk extra accent te leggen op onderdelen van leerlijnen binnen de verschillende domeinen. Een en ander leggen we vast in het handelingsplan, in samenspraak met ouders / verzorgers. Wanneer blijkt dat de leerling niet langer mee kan rekenen in de methode omdat het leerrendement te laag is en de leerling frustreert, wordt dit besproken in het zorgteam. Eventueel wordt er dan besloten tot een individuele leerlijn.

10. Grenzen aan ondersteuning

Het Bakken besteedt veel tijd en energie aan het begeleiden van een kind met een ondersteuningsvraag. Echter, we blijven een reguliere basisschool die tegen grenzen van ondersteuning aan kan lopen. Deze grenzen zijn bereikt wanneer:

- Een kind niet meer te sturen is;
- Een kind zo agressief is dat de veiligheid van andere kinderen in het geding is;
- Een kind zoveel begeleiding van de leerkracht vraagt, dat dit teveel ten koste gaat van de aandacht voor de andere kinderen in de klas.
- Een kind de draagkracht van de leerkracht te boven gaat en er geen verdere mogelijkheden zijn voor ondersteuning en/ of plaatsing in een andere groep.

11. Professionalisering

Op Het Bakken is elke leerkracht verplicht om mee te doen aan de teamscholingen. De afgelopen jaren zullen wij ons verder bekwamen in:

- het werken met groepsplannen/didactische groepsoverzicht,
- klassenmanagement
- het versterken van de kanjertraining,
- het borgen en verdiepen van het flexwerkeraanbod.
- de ontwikkeling van ons Uniek Onderwijs: keuze van een methode en de inzet hiervan.